

den Haag zijn eerste groote tentoonstelling hier te lande. Henri van Booven, die hem in een voorrede in den catalogus, inleidt bij het Nederlandsch publiek en die blijkbaar geen vriend is van wat men „moderne kunst” noemt, schrijft daarin, dat Van de Velde de „kubisterij” en andere bewegingen van dezen tijd over zich heen liet gaan en nu verschijnt met een „nieuwe romantiek” en spreekt verder van een „verschijning” in „onze nuchtere Nederlandsche kunstenaarswereld.” Het is duidelijk, dat deze geheele voorrede, waarin het talent van dezen schilder niet dan litterair wordt bekeken, volstrekt buiten de zaak der schilderkunst omgaat en bovendien is het jammer, dat daarin aan het groote publiek, dat toch al zoo moeilijk tot eenigen aandacht voor beeldende kunst is te brengen, weer voor de zooveelste maal in den mond wordt gegeven, dat de voorstelling, het verhaal toch maar alles is en dat die heele moderne kunst niets is dan een „knekelhuis”, zooals de heer van B. wil doen gelooven. Slechts dit eene is juist, dat Van de Velde ons romantiek brengt. Dat dit een n i e u w e romantiek is, acht ik onjuist. Eenig nieuw schilderkunstig element kan ik er niet in ontdekken. Wel is zij zuiverder dan de roomtaartjes-romantiek van Van Wely, wiens werk de al te gastvrije zalen van Kleykamp gelukkig weer heeft verlaten, maar zij openbaart mij geen anderen geest dan dien van vele Duitsche, Belgische of Italiaansche romantische schilders van de laatste 30 jaren.

Wanneer ik nochtans hier op het werk van dezen jongen schilder de aandacht vestig, doe ik dat omdat het, ondanks groote gebreken, veel goeds bevat en omdat er in dezen tijd moed toe behoort om met romantiek te komen.

Van de Velde heeft een niet geringe technische scholing; zijn werk draagt het kenmerk, dat er harde studie aan vooraf is gegaan. In dit opzicht staat het met al zijn ouderwetschheid boven dat soort van modern werk, dat wegens de gebrekkigheid van den technischen grondslag bezwijkt. Hij is verder iemand, die zijn taak niet licht opvat en geen moeilijkheden uit den weg gaat en die ernstig nadenkt over zijn kunst. En vooral prijs ik het in Van de Velde, dat hij in dezen tijd tracht uit te komen boven het realisme aan den eenen kant en het voorstellingslooze absolutisme aan den anderen kant.

Vooralsnog is Van de Velde teveel litterair; hij schenkt te weinig aandacht aan het zuiver schilderkunstig verwerken van zijn ontroeringen. Mythologische of symbolische onderwerpen kunnen op zichzelf nog zoo interessant zijn, zij worden nog niet tot schilderkunst door de voorstelling alleen. Het onderwerp van een schilderij is bovendien steeds bijzaak; hoofdzaak is, of het werk de schoone uiting is van een ontroering van den kunstenaar. Men kan dit b.v. demonstreeren aan de groote doeken van Van de Velde, getiteld „Demeter” en „Herfst”, waarvan de voorstelling, hoe